

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан соціально-гуманитарного факультету

Оксана ГОМОТЮК

« 29 » 08 2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

...

« 08 » 08 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Соціальна робота в громаді»
ступінь вищої освіти – магістр
галузь знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
спеціальність ІІО Соціальна робота та консультування
освітньо-наукова програма – «Соціальна робота та соціальна політика»

кафедра психології та соціальної роботи

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Екзамен (сем.)
Денна	1	2	32	14	5	6	93	150	2

Тернопіль – ЗУНУ
2025

Робоча програма складена на основі освітньо-наукової програми підготовки магістра галузі знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення спеціальності І10 Соціальна робота та консультування, затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 8, від 26.06.2025 року).

Робочу програму склала професор кафедри психології та соціальної роботи, д.пед.н., професор **Парфанович Іванна Іванівна**

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології та соціальної роботи, протокол № 1 від «26» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри психології та соціальної роботи, д.психол.н., професор

Андрій ГІРНЯК

Гарант ОНП «Соціальна робота та соціальна політика» д.психол.н., професор

Сергій ШАНДРУК

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Соціальна робота в громаді»

1. Опис дисципліни «Соціальна робота в громаді»

Дисципліна «Соціальна діагностика та експертиза»	Галузь знань, спеціальність, ОНП, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	Галузь знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення	Статус дисципліни: <i>обов'язкова</i> Мова навчання: <i>українська</i>
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність ІІО Соціальна робота та консультування Освітньо-наукова програма – «Соціальна робота та соціальна політика»	Рік підготовки: <i>Денна -1</i> Семестр: <i>Денна -2</i>
Кількість змістових модулів – 3	Ступінь вищої освіти - магістр	Лекції: <i>Денна – 32</i> Практичні заняття: <i>Денна -14</i>
Загальна кількість годин – 150		Самостійна робота: <i>Денна - 93</i> Індивідуальна робота - 5 Тренінг - 6
Тижневих годин – 10 з них аудиторних – 3,7		Вид підсумкового контролю - <i>залік</i>

2. Мета і завдання дисципліни «Соціальна робота в громаді»

2.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни «Соціальна робота в громаді» є набуття студентами знань і вмінь здійснювати практичну діяльність з використанням науково-верифікованих методів та технік; організовувати та реалізовувати соціальну роботу в організаціях та з різними категоріями населення в громаді; оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію у галузі соціальної роботи як сфери соціального обслуговування населення.

Фахівець з магістерським рівнем: організовує процес виявлення осіб, сімей, які потрапили у складні життєві обставини та потребують соціальної допомоги чи послуг; розробляє та контролює заходи із захисту та безпеки отримувачів соціальних послуг; бере участь у розробленні профілактичних програм для вирішення актуальних соціальних проблем у межах адміністративно-територіальної одиниці; координує та організовує роботу мультидисциплінарної команди при реалізації індивідуального плану надання соціальних послуг; працює з особами та сім'ями (отримувачами соціальних послуг), які потребують соціальних послуг; проводить комплексне визначення стану та оцінює індивідуальні потреби отримувачів соціальних послуг, які потрапили у складні життєві обставини; разом з отримувачем соціальних послуг, або особою, що представляє його інтереси, розробляє, переглядає, за необхідності коригує та координує виконання індивідуального плану

надання соціальних послуг; виявляє та залучає ресурси, наявні в адміністративно-територіальній одиниці, для реалізації індивідуального плану надання соціальних послуг; готує для укладання із отримувачем соціальних послуг договір про надання соціальних послуг; оформляє необхідні документи для отримання соціальних послуг; представляє, за необхідності, інтереси отримувача соціальних послуг з метою захисту його прав та вирішення проблем в установах, організаціях, закладах та на підприємствах, а також перед фізичними особами, та надає допомогу щодо оформлення скарг, документів (заяв, довідок тощо) необхідних для отримання пільг, матеріальної та інших видів допомоги; співпрацює та підтримує зв'язки з іншими організаціями, підприємствами, установами та закладами, а також фахівцями для реалізації індивідуального плану надання соціальних послуг, сприяє, за необхідності, перенаправленню до інших суб'єктів надання послуг; надає послуги з: соціального супроводу / патронажу; соціальної адаптації, соціальної інтеграції / реінтеграції; соціальної та психологічної реабілітації; представництва інтересів, посередництва з метою вирішення конфліктних ситуацій, консультування, соціальної профілактики та інші; здійснює організаційні заходи з влаштування потенційних отримувачів соціальних послуг, які потребують сторонньої допомоги, у спеціалізовані заклади (лікувальні, освітні, соціальні, реабілітаційні, кризові тощо); контролює процес та якість надання послуг соціальними працівниками-фахівцями, соціальними робітниками та проводить моніторинг якості та оцінку послуг при реалізації індивідуальної програми надання соціальних послуг; бере участь у плануванні діяльності установи (закладу), організації; здійснює заходи з керівництва діяльністю соціальних робітників і соціальних працівників-фахівців установи (закладу), організації; навчає соціальних робітників на робочому місці та координує процес їхнього стажування; бере участь у розв'язанні конфліктів, які виникають у процесі надання соціальних послуг, між отримувачем і надавачем соціальних послуг; забезпечує професійний рівень роботи персоналу установи (закладу), організації та організовує підвищення їхньої кваліфікації; бере участь у міжвідомчих зустрічах, нарадах, засіданнях, зборах; надає інформацію про діяльність установи (закладу), організації, зацікавленим сторонам, засобам масової інформації відповідно до вимог чинного законодавства України; підвищує свій професійний рівень та кваліфікацію.

2.2. Завдання вивчення дисципліни:

- підвищення теоретичного розуміння соціальної роботи як науки, навчальної дисципліни й особливої сфери діяльності;
- набуття здатності аналізувати та порівнювати стратегії, технології розв'язання різних типів складних управлінських проблем, узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки, впроваджувати у практику результати наукових досліджень;
- вивчення зарубіжних прийомів та методів роботи з індивідами та групами клієнтів соціальних сервісів;
- навчання виявленню специфічних соціальних якостей, особливостей поведінки індивіда та розвитку організацій, їх вираження в кількісних і якісних показниках;
- набуття здатності оцінювати ступінь складності завдань соціальної роботи в громаді та приймати рішення про надання необхідної соціальної допомоги, давати експертну оцінку діяльності, стану, самопочуття індивідів та становища організацій;
- організовувати соціальну роботу з клієнтами та персоналом, володіти технологіями, посилення мотивації та створювати програми удосконалення і збереження професійних ресурсів;
- навчання аналізувати структурні та функціональні особливості, здійснювати експертну оцінку та ймовірнісний прогноз подальшого розвитку, а також соціальний супровід розвитку організацій, закладів, установ, а також соціальних інститутів в громаді.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

ЗК3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ФК2. Здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення.

ФК3. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації, в тому числі на етапі раннього втручання.

ФК6. Здатність до оцінки процесу і результату професійної діяльності та якості соціальних послуг.

ФК9. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців.

ФК11. Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями соціальної роботи.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Засвоєння знань за програмою вступного фахового випробування за спеціальністю **I10 Соціальна робота та консультування** та базових знань першого (бакалаврського) рівня.

2.5. Результати навчання.

За результатами навчання студенти повинні:

ПРН1. Розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН8. Автономно приймати рішення в складних і непередбачуваних ситуаціях.

ПРН10. Аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї, соціальної групи, громади, формулювати мету і завдання соціальної роботи, планувати раннє втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до цінностей соціальної роботи.

ПРН18. Демонструвати позитивне ставлення до власної професії та відповідати своєю поведінкою етичним принципам і стандартам соціальної роботи.

ПРН19. Критично оцінювати результати наукових досліджень та здійснювати пошук потрібної наукової інформації у соціальній сфері.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модль 1. Соціальна робота в громаді: аналіз нормативно-правових і теоретичних досліджень

Тема 1. Сутність і особливості соціальної роботи в громаді як сфери реалізації соціально-гуманітарної політики в країні.

Основні поняття і категорії дисципліни. Види існуючих організаційних структур управління соціальною політикою та соціальною сферою в країні. Склад і повноваження органів управління соціальною політикою в Україні; особливості побудови соціальної політики і соціальної роботи в державі. Поняття громади. Типи громад. Соціологічний, політико-правовий та соціально-педагогічний підходи до трактування громади. Характеристики громади як структурної одиниці. Сфера соціальної роботи в роботі в громаді.

Тема 2. Зміст соціальної роботи в громаді з урахуванням хронології формування досвіду, диференціації соціальних проблем і категорій населення, які потребують соціальної допомоги.

Соціальна робота і соціальний захист населення в історичному ракурсі. Церковні релігійні та благодійні організації. Специфіка соціального захисту населення в різні історичні часи. Диференціація соціальних проблем: поведінкового функціонування індивідів; організаційні, сімейні, індивідуальні; моделювання світу та людей в ньому; соціальної стратифікації; структур влади; екологічні та ін. Соціально уразливі категорії населення, динамічність складу та умовність поділу. Соціальні ризики і якість життя населення.

Тема 3. Законодавче, нормативно-правове та соціально-організаційне забезпечення здійснення соціальної роботи.

Класифікація правових документів і актів та їх ієрархія у визначенні пріоритетності. Директивний характер законодавчих, нормативно-правових актів. Документи рекомендаційного характеру та необхідність їх урахування в соціальній роботі. Директиви, розпорядження, інструкції та програми як основа соціальної роботи в громаді. Органи державної виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, соціальні служби; релігійні, благодійні, громадські організації; фізичні особи як суб'єкти соціальної роботи в громаді: соціально-організаційні основи їх діяльності.

Тема 4. Наукові підходи та теоретичні основи соціальної роботи в громаді.

Пріоритетність наукових підходів до соціальної роботи. Основні наукові теорії, контент яких потребує імплементації в практику роботи. Наукові напраювання з соціальної роботи у вітчизняному й зарубіжному досвіді. Науковці - флагмани практичної діяльності. Науково-методична складова практики соціальної роботи в громаді. Можливості практиків соціальної роботи щодо навчання й підвищення кваліфікації та участь громад в фаховому навчанні працівників.

Тема 5. Державний і недержавний сектори здійснення соціальної роботи в громаді.

Органи державної виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, соціальні служби; релігійні, благодійні, громадські організації; фізичні особи як структури здійснення соціальної роботи в громаді. Розподіл функцій соціальних структур та інститутів щодо здійснення соціальної роботи в громаді між державним і недержавним секторами країни. Місце, роль і значення державних і недержавних секторів соціальної роботи в різних країнах світу. Роль міжнародних організацій в діяльності територіальних громад нашої країни.

Змістовий модуль 2.

Методичне забезпечення та практичні основи здійснення соціальної роботи в громаді

Тема 6. Врахування ціннісних аспектів впливу соціальних інститутів на становлення і розвиток індивіда та контенту й напрямів надання соціальних послуг в громаді.

Провідні соціальні інститути впливу на свідомість й поведінку людей в суспільстві. Заклади, установи й організації як вираження спрямування діяльності соціально-політичних структур влади. Основні орієнтири сучасної соціальної політики в країні щодо діяльності соціальних структур з надання соціальної допомоги. Соціальний захист, соціальна профілактика, соціальна реабілітація, соціальне інспектування та їх сутнісні характеристики в діяльності соціальних структур.

Тема 7. Діагностика, профілактика, корекція, реабілітація як етапи та основа здійснення соціальної роботи в громаді.

Технологічність соціальної роботи в громаді. Порівняльний аналіз технології та методично-практичної роботи. Діагностика, профілактика, корекція, реабілітація як етапи та основа здійснення соціальної роботи в громаді: місце, значення, технологічність і творчість при реалізації. Характеристика кожного з етапів та опис складових: зміст, алгоритм, принципи, методи і форми, форми взаємодії з оточенням, напрями. Вагома частка кожного з етапів в практиці соціальної роботи.

Тема 8. Партнерство та міжсекторальна взаємодія в соціальній роботі закладів, установ, організацій.

Партнерство та міжсекторальна взаємодія: порівняльний аналіз. Місце партнерства і міжсекторальної взаємодії в практиці діяльності соціальних структур. Посадові обов'язки і повноваження соціальних працівників та можливості й ресурси соціального середовища для досягнення позитивного результату соціальної роботи в громаді.

Тема 9. Управління та регулятивні механізми здійснення соціальної роботи в Україні та за кордоном.

Контроль за діяльністю соціальних структур та впливом соціальних інститутів в державі: ретроспективний аналіз і експертна оцінка сьогодення. Успішні системи соціальної роботи в зарубіжних країнах. Залежність ефективності соціальної роботи від політики держави, соціально-організаційної роботи наявних закладів, установ, організацій. Контроль за діяльністю соціальних структур. Супервізорство як можливий варіант підвищення ефективності надання соціальних послуг.

Тема 10. Вимоги до суб'єкта здійснення соціальної роботи в громаді.

Суб'єкт-суб'єктні та об'єкт-суб'єктні відносини в діяльності закладів, установ, організацій. Пріоритетні засади діяльності та вимоги до роботи в команді закладів, установ, організацій. Професійна етика, традиції та звичаї, регламентність, ініціатива та творчість при здійсненні соціальної роботи в громаді. Місце суб'єктивізму при вирішенні завдань соціальної роботи.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Соціально-гуманітарна політика в Україні»

Перелік тем	Кількість годин					
	Лекції	Прак-тичні заняття	Самостій-на робота	Індиві-дуальна робота	Тренінг	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Соціальна робота в громаді: аналіз нормативно-правових і теоретичних досліджень						
Тема 1. Сутність і особливості соціальної роботи в громаді як сфери реалізації соціально-гуманітарної політики в країні.	4	2	9	2	3	Поточне опитування, рефлекти, тестування

Тема 2. Зміст соціальної роботи в громаді з урахуванням хронології формування досвіду, диференціації соціальних проблем і категорій населення, які потребують соціальної допомоги.	4	2	9			
Тема 3. Законодавче, нормативно-правове та соціально-організаційне забезпечення здійснення соціальної роботи.	2	1	9			
Тема 4. Наукові підходи та теоретичні основи соціальної роботи в громаді.	2	1	9			
Тема 5. Державний і недержавний сектори здійснення соціальної роботи в громаді.	4	2	9	1		Поточне опитування, реферати, тестування
Змістовий модуль 2. Методичне забезпечення та практичні основи здійснення соціальної роботи в громаді						
Тема 6. Врахування ціннісних аспектів впливу соціальних інститутів на становлення і розвиток індивіда та контенту й напрямів надання соціальних послуг в громаді.	4	2	9	2	3	Поточне опитування, реферати, тестування

Тема 7. Діагностика, профілактика, корекція, реабілітація як етапи та основа здійснення соціальної роботи в громаді.	2	2	9			
Тема 8. Партнерство та міжсекторальна взаємодія в соціальній роботі закладів, установ, організацій.	4		9			
Тема 9. Управління та регулятивні механізми здійснення соціальної роботи в Україні та за кордоном.	4	1	9			
Тема 10. Управління та регулятивні механізми здійснення соціальної роботи в Україні та за кордоном.	2	1	12			
Разом	32	14	93	5	6	

5. Тематика практичних занять

Практичне заняття № 1

Тема. Сутність і особливості соціальної роботи в громаді як сфери реалізації соціально-гуманітарної політики в країні.

Питання для обговорення:

1. Основні поняття і категорії дисципліни.
2. Види існуючих організаційних структур управління соціальною політикою та соціальною сферою в країні.
3. Склад і повноваження органів управління соціальною політикою в Україні; особливості побудови соціальної політики і соціальної роботи в державі.
4. Поняття громади. Типи громад.
5. Соціологічний, політико-правовий та соціально-педагогічний підходи до трактування громади.

6. Характеристики громади як структурної одиниці.
7. Сфера соціальної роботи в роботі в громаді.

Практичне заняття № 2

Тема. Зміст соціальної роботи в громаді з урахуванням хронології формування досвіду, диференціації соціальних проблем і категорій населення, які потребують соціальної допомоги.

Питання для обговорення:

1. Соціальна робота і соціальний захист населення в історичном ракурсі.
2. Церковні релігійні та благодійні організації.
3. Специфіка соціального захисту населення в різні історичні часи.
4. Диференціація соціальних проблем: поведінкового функціонування індивідів; організаційні, сімейні, індивідуальні; моделювання світу та людей в ньому; соціальної стратифікації; структур влади; екологічні та ін.
5. Соціально уразливі категорії населення, динамічність складу та умовність поділу.
6. Соціальні ризики і якість життя населення.

Практичне заняття № 3

Тема. Законодавче, нормативно-правове та соціально-організаційне забезпечення здійснення соціальної роботи. Наукові підходи та теоретичні основи соціальної роботи в громаді.

Питання для обговорення:

1. Класифікація правових документів і актів та їх ієрархія у визначенні пріоритетності.
2. Директивний характер законодавчих, нормативно-правових актів.
3. Документи рекомендаційного характеру та необхідність їх урахування в соціальній роботі.
4. Директиви, розпорядження, інструкції та програми як основа соціальної роботи в громаді.
5. Органи державної виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, соціальні служби; релігійні, благодійні, громадські організації; фізичні особи як суб'єкти соціальної роботи в громаді: соціально-організаційні основи їх діяльності.
6. Пріоритетність наукових підходів до соціальної роботи. Основні наукові теорії, контент яких потребує імплементації в практику роботи.
7. Наукові напрацювання з соціальної роботи у вітчизняному й зарубіжному досвіді. Науковці - флагмани практичної діяльності.
8. Науково-методична складова практики соціальної роботи в громаді.
9. Можливості практиків соціальної роботи щодо навчання й підвищення кваліфікації та участь громад в фаховому навчанні працівників.

Практичне заняття № 4

Тема. Державний і недержавний сектори здійснення соціальної роботи в громаді.

Питання для обговорення:

1. Органи державної виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, соціальні служби; релігійні, благодійні, громадські організації; фізичні особи як суб'єкти здійснення соціальної роботи в громаді.

2. Розподіл функцій соціальних структур та інститутів щодо здійснення соціальної роботи в громаді між державним і недержавним секторами країни.
3. Місце, роль і значення державних і недержавних секторів соціальної роботи в різних країнах світу.
4. Роль міжнародних організацій в діяльності територіальних громад нашої країни.

Практичне заняття № 5

Тема. Врахування ціннісних аспектів впливу соціальних інститутів на становлення і розвиток індивіда та контенту й напрямів надання соціальних послуг в громаді.

Питання для обговорення:

1. Провідні соціальні інститути впливу на свідомість й поведінку людей в суспільстві.
2. Заклади, установи й організації як вираження спрямування діяльності соціально-політичних структур влади.
3. Основні орієнтири сучасної соціальної політики в країні щодо діяльності соціальних структур з надання соціальної допомоги.
4. Соціальний захист, соціальна профілактика, соціальна реабілітація, соціальне інспектування та їх сутнісні характеристики в діяльності соціальних структур.

Практичне заняття № 6

Тема. Діагностика, профілактика, корекція, реабілітація як етапи та основа здійснення соціальної роботи в громаді. Партнерство та міжсекторальна взаємодія в соціальній роботі закладів, установ, організацій.

Питання для обговорення:

1. Технологічність соціальної роботи в громаді.
2. Порівняльний аналіз технології та методично-практичної роботи.
3. Діагностика, профілактика, корекція, реабілітація як етапи та основа здійснення соціальної роботи в громаді: місце, значення, технологічність і творчість при реалізації.
4. Характеристика кожного з етапів та опис складових: зміст, алгоритм, принципи, методи і форми, форми взаємодії з оточенням, напрями.
5. Вагома частка кожного з етапів в практиці соціальної роботи.
6. Партнерство та міжсекторальна взаємодія: порівняльний аналіз.
7. Місце партнерства і міжсекторальної взаємодії в практиці діяльності соціальних структур.
8. Посадові обов'язки і повноваження соціальних працівників та можливості й ресурси соціального середовища для досягнення позитивного результату соціальної роботи в громаді.

Практичне заняття № 7

Тема. Управління та регулятивні механізми здійснення соціальної роботи в Україні та за кордоном. Вимоги до суб'єкта здійснення соціальної роботи в громаді.

Питання для обговорення:

1. Контроль за діяльністю соціальних структур та впливом соціальних інститутів в державі: ретроспективний аналіз і експертна оцінка сьогодення.
2. Успішні системи соціальної роботи в зарубіжних країнах. Залежність ефективності соціальної роботи від політики держави, соціально-організаційної роботи наявних закладів, установ, організацій.
3. Контроль за діяльністю соціальних структур.

4. Супервізорство як можливий варіант підвищення ефективності надання соціальних послуг.
5. Суб'єкт-суб'єктні та об'єкт-суб'єктні відносини в діяльності закладів, установ, організацій.
6. Пріоритетні засади діяльності та вимоги до роботи в команді закладів, установ, організацій.
7. Професійна етика, традиції та звичаї, регламентність, ініціатива та творчість при здійсненні соціальної роботи в громаді.
8. Місце суб'єктивізму при вирішенні завдань соціальної роботи.

6. Самостійна робота студентів

Основною метою самостійної роботи є збільшення ефективності засвоєння змісту навчального курсу та використання отриманих знань, набутих умінь і навичок, здобутих у процесі лекційних, практичних занять. Самостійна робота полягає в опрацюванні сучасної навчальної і наукової фахової літератури та виконується студентами у формі написання рефератів. Реферати подаються викладачеві на перевірку у визначений термін.

Варіанти самостійної роботи з дисципліни «Соціальна робота в громаді»

1. Дослідити особливості здійснення соціального діагнозу в діяльності центру соціальних служб.
2. Визначення стану соціального об'єкта: проблеми здійснення.
3. Соціальні норми і соціальні патології сучасного міста.
4. Проблеми соціальної стратифікації на сучасному етапі становлення держави.
5. Соціально-екологічні проблеми та шляхи їх вирішення на місцевому рівні.
6. Проблеми комунікації, інформаційного забезпечення як суспільне явище.
7. Методи загальносоціального рівня діагностики.
8. Методи соціальної діагностики а практичній індивідуальній роботі соціального працівника благодійної організації.
9. Умови й особливості застосування інтерв'ю як діагностичного методу в практичній діяльності.
10. Умови й особливості застосування методу експертних оцінок в соціальній діагностиці.
11. Особливості застосування методів соціальної діагностики на регіональному рівні.
12. Інноваційні методи в соціальній роботі.
13. Технологічність соціального діагнозу в практичній діяльності загальноосвітньої школи.
14. Технологічний процес діагностики стану клієнта в соціальній роботі.
15. Зовнішні та внутрішні соціальні фактори впливу на стан особи на конкретному прикладі.
16. Дослідницькі методи соціального діагнозу стану клієнта: місце і характеристика.
17. Етапи здійснення соціального діагнозу стану особи на конкретному прикладі.
18. Технологічний підхід в соціальній роботі.
19. Умови й особливості здійснення соціального діагнозу стану особи в практичній діяльності соціального педагога.

20. Обумовленість соціального стану клієнта умовами мікросередовища: аспект соціальної діагностики.
21. Порівняльна характеристика соціально-психологічних і соціально-педагогічних діагностичних процедур.
22. Зразок соціально-педагогічного паспорту сім'ї, виходячи з конкретного прикладу.
23. Зумовленість методики соціального діагнозу групи характером її спрямованості.
24. Особливості здійснення соціального діагнозу різних референтних груп.
25. Рівні соціальної профілактики в діяльності соціальних служб на регіональному рівні.
26. Пропаганда і навчання громадян знанням юридичних норм як соціально-профілактична проблема.
27. Соціальна профілактика на межі тисячоліть: проблеми й перспективи розвитку.
28. Регіональні комплексні плани соціальної профілактики.
29. Проективний та корективний плани соціальної профілактики в діяльності соціальної служби.
30. Методика соціального контролю в діяльності соціальних служб.
31. Профілактичні заходи у діяльності шкірно-венерологічного диспансеру.
32. Профілактичні заходи у діяльності наркологічного диспансеру.
33. Профілактичні заходи у діяльності місцевого телебачення.
34. Практичний досвід роботи спеціалістів спеціалізованих служб та партнерських організацій з профілактики негативних соціальних явищ.
35. Форми взаємодії соціальних служб, органів державної виконавчої влади, громадськості з питань соціальної профілактики.
36. Нормативно-правова діяльність волонтерів у профілактичній роботі соціальних служб.
37. Профілактичні заходи щодо жебракування в діяльності притулків.
38. Дослідити аспект профілактичної діяльності в роботі служби у справах дітей.
39. Функції профілактики в діяльності ювенальної юстиції.
40. Профілактична діяльність суду.
41. Проблема контролю за профілактичною діяльністю органів у справах дітей.
42. Обумовленість соціального становища індивіда умовами мікросередовища.

7. Тренінг з дисципліни.

Структурно-тематичний план проведення тренінгу

Постановка проблеми/ Визначення потреби. Опис ситуації, цільові групи, які знаходяться в цій ситуації, що може допомогти вирішенню цієї ситуації. Обґрунтувати доцільність ваших пропозицій, які ви ініціюєте у межах проекту для вирішення проблеми чи покращення ситуації на рівні вашої громади. Описати цільову групу у проекті.

Мета та завдання проекту. Мета і завдання мають бути узгоджені з визначеною проблемою та реально досягнуті у визначені терміни при певних видах ресурсів. Важливо показати, що це дійсно можна реалізувати.

Мета проекту це прогнозовані зміни, яких бажано досягти в процесі реалізації проекту.

Завдання проекту - це конкретні етапи роботи, певні кроки, які приведуть до отримання прогнозованого результату.

План дій та очікувані результати. Які етапи доцільно виокремити в процесі реалізації проекту. Які форми, методи, прийоми роботи будуть використані для надання соціальних послуг та вирішення намічених завдань.

Ресурсне забезпечення проекту. Які види фінансових та не фінансових ресурсів планується використати. З якими партнерами будуть реалізовуватися намічені завдання. Яка роль членів громади у реалізації проекту.

Тема 1. «Маленькі секрети високих стосунків».

Форми та методи роботи:

Знайомство, правила роботи.

Вправа на активізацію «Розмова рук».

Гра-розминка «Асоціації».

Інформаційний блок

Міні-лекція.

Робота з фольгою (Коротка інтерпретація арт-техніки від ведучої).

Робота у загальному колі.

Робота по 5 кроковій моделі (М.Хомів).

Тест Дерево та Людина.

Інтерпретація роботи (арт-техніки).

Тема 2. «Діагностичний інструментарій для визначення готовності молодих пар до побудови стосунків без насильства»

Форми та методи роботи:

Діагностичні методики. Визначення характеру взаємостосунків у молодій сім'ї.

Анкета. Визначення знань і ставлення осіб протилежної статі до насильства в сімейних стосунках.

Опитувальник. Виявлення готовності до шлюбу та до побудови подружніх стосунків без проявів насильства.

Тести. Перевірка готовності до побудови подружніх стосунків без проявів насильства.

Виконання індивідуальних завдань за темою.

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- оцінювання результатів тренінгу, самостійної роботи;
- екзамен.

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3
40%	40%	5%	15%
Поточне опитування	Модульний контроль	Тренінги	Самостійна робота

Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (10 тем, 7 занять, 7 оцінок).	Підсумкова письмова робота, яка охоплює всі теми	Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконані завдання під час тренінгу	Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконані завдання самостійної роботи
---	--	---	---

Критерії оцінювання самостійної роботи

90–100 б.: Магістрант має глибокі, міцні і систематизовані знання навчального матеріалу, може їх успішно використовувати при виконанні завдання, інтерпретації одержаних результатів, у нестандартних ситуаціях, при вирішуванні проблемних питань. Відповідь відзначається повнотою, чіткістю і точністю формулювань, глибоким знанням проблеми, логічністю і послідовністю міркувань. Знання мають високий рівень узагальненості і широкий діапазон перенесення в нові умови. Наявний елемент нестандартності, креативності. Висновки до ІНДЗ зроблені самостійно.

75–89 б.: При вирішенні завдання він може самостійно відтворити основні закони, розкрити характерні особливості різних процесів, пов'язати знання з реальними явищами. Може самостійно застосовувати знання в стандартних ситуаціях. Відповідь є логічною, але недостатньо повною. Спостерігається значна ступінь творчості й ініціативи при вирішенні завдання. Наявні упущення в оформленні літературних джерел, висновків. Наявні позиції власного бачення досліджуваної проблеми.

65–74 б.: Магістрант не завжди розуміє сутність одержаного результату. Засвоєні знання мають недостатньо узагальнений характер, а тому студент може їх використовувати лише в ситуаціях, схожих із тими, які спостерігались за стандартних умов. Відчуває труднощі в практичному використанні набутих знань. Операції аналізу і синтезу мають різний рівень розвитку, що впливає на розуміння явищ і процесів. Сформовані навички і вміння мають послаблену варіативність. Відсутній самостійний, творчий підхід до аналізу ситуацій.

60–64 б.: Засвоєні знання недостатньо систематизовані, а тому студент відчуває труднощі у виявленні якісних відмінностей між явищами. Допускає помилки, які сам не помічає. Сформовані навички і вміння мають послаблену варіативність, а тому можуть успішно функціонувати лише в подібних умовах. Відсутній самостійний, творчий підхід до аналізу ситуацій. Магістрант не розуміє сутності одержаних результатів

1-59 б.: Відтворення навчального матеріалу має фрагментарний характер. Магістрант має тільки елементарні уявлення про явища і процеси. Засвоєно лише деякі з основних понять, які студент не здатний застосувати при виконанні завдання. Невірно оформлені літературні джерела. Відсутній вступ, висновки, посилання на літературні джерела.

Критерії оцінювання знань магістрантів на практичних заняттях

90-100 б.: Магістрант має глибокі, міцні і систематизовані знання навчального матеріалу, може їх успішно використовувати при виконанні завдання III рівня, інтерпретації одержаних результатів, у нестандартних ситуаціях, при вирішуванні проблемних питань. Відповідь відзначається повнотою, чіткістю і точністю формулювань, глибоким знанням проблеми, логічністю і послідовністю міркувань. Знання мають високий рівень узагальненості і широкий діапазон перенесення в нові умови.

75-89 б.: Наявні знання міцно закріплені в пам'яті студента. При вирішенні завдання він може самостійно відтворити основні закони, розкрити характерні особливості різних процесів, пов'язати знання з реальними явищами. Може самостійно застосовувати

знання в стандартних ситуаціях. Відповідь є логічною, але недостатньо повною. Спостерігається значна ступінь творчості й ініціативи при вирішенні завдання.

65-74 б.: Засвоєні знання мають недостатньо узагальнений характер, а тому студент може їх використовувати лише в ситуаціях, схожих із тими, які спостерігались за стандартних умов. Відчуває труднощі в практичному використанні набутих знань. Операції аналізу і синтезу мають різний рівень розвитку, що впливає на розуміння явищ і процесів. Сформовані навички і вміння мають послаблену варіативність. Відсутній самостійний, творчий підхід до аналізу ситуацій. Студент не завжди розуміє сутність одержаного результату.

60-64 б.: Засвоєні знання недостатньо систематизовані, а тому студент відчуває труднощі у виявленні якісних відмінностей між явищами. Допускає помилки при розв'язуванні задач, які сам не помічає. Сформовані навички і вміння мають послаблену варіативність, а тому можуть успішно функціонувати лише в схожих умовах. Відсутній самостійний, творчий підхід до аналізу ситуацій. Студент не розуміє сутності одержаних результатів

0-36: Відтворення навчального матеріалу має фрагментарний характер. Магістрант має тільки елементарні уявлення про явища і процеси. Засвоєно лише деякі з основних понять, які студент не здатний застосувати при виконанні завдання III рівня.

Критерії оцінювання результатів підсумкового контролю

«Відмінно», 90-100 б.: Магістрант має глибокі, міцні і систематизовані знання навчального матеріалу, може їх успішно використовувати при виконанні завдання III рівня, інтерпретації одержаних результатів, у нестандартних ситуаціях, при вирішенні проблемних питань. Відповідь відзначається повнотою, чіткістю і точністю формулювань, глибоким знанням проблеми, логічністю і послідовністю міркувань. Знання мають високий рівень узагальненості і широкий діапазон перенесення в нові умови.

«Добре», 75-89 б.: Наявні знання міцно закріплені в пам'яті студента. При вирішенні завдання він може самостійно відтворити основні закони, розкрити характерні особливості різних процесів, пов'язати знання з реальними явищами. Може самостійно застосовувати знання в стандартних ситуаціях. Відповідь є логічною, але недостатньо повною. Спостерігається значна ступінь творчості й ініціативи при вирішенні завдання.

«Задовільно», 60-74 б.: Засвоєні знання мають недостатньо узагальнений характер, а тому студент може їх використовувати лише в ситуаціях, схожих із тими, які спостерігались за стандартних умов. Відчуває труднощі в практичному використанні набутих знань. Операції аналізу і синтезу мають різний рівень розвитку, що впливає на розуміння явищ і процесів. Сформовані навички і вміння мають послаблену варіативність. Відсутній самостійний, творчий підхід до аналізу ситуацій. Студент не завжди розуміє сутність одержаного результату.

«Незадовільно», 1-59 б.: Засвоєні знання недостатньо систематизовані, а тому студент відчуває труднощі у виявленні якісних відмінностей між явищами. Допускає помилки при розв'язуванні задач, які сам не помічає. Сформовані навички і вміння мають послаблену варіативність, а тому можуть успішно функціонувати лише в схожих умовах. Відсутній самостійний, творчий підхід до аналізу ситуацій. Магістрант не розуміє сутності одержаних результатів. Відтворення навчального матеріалу має фрагментарний характер. Магістрант має тільки елементарні уявлення про явища і процеси. Засвоєно лише деякі з основних понять, які студент не здатний застосувати при виконанні завдання III рівня.

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)

85–89	добре	В (дуже добре)
75-84		С (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		Е (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ п/п	Найменування	Номер теми
1.	Комп'ютерний варіант лекцій	1-16
2.	Інтернет-джерела	
3.	Навчально-методичні рекомендації	
4.	Microsoft Power Point, AIMP, MOODLE	
5.	Ноутбук, проектор	

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Джонсон А. Г. Тлумачний словник з соціології / перекл. з англ. В. Ісаїва, А. Хоронжого. Львів : видавничий центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2023. 480 с.
2. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / за заг. ред. І. Д. Звереві. Київ. ; Сімферополь : Універсум, 2012. 536 с.
3. Комплекс діагностичних методик для визначення детермінант девіантної поведінки / упоряд. І. І. Парфанович. Тернопіль: ТНПУ, 2009. 152 с.
4. Красовська І., Парфанович І. Вплив командних активностей на продуктивність діяльності організації. *Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток національної свідомості та національної ідентичності особистості у воєнний та повоєнний періоди»*, 29–30 листопада 2023 року. Рівне. URL: https://www.rshu.edu.ua/images/news/2023/12/Prohr_mizhnar_nauk_prakt_konf_29-30-11-23.pdf
5. Олексюк Н. С., Турчин-Кукаріна І. В., Парфанович І. І. Програмне забезпечення підвищення кваліфікації фахівців мобільної бригади соціально-психологічної допомоги з питань домашнього насильства. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету. Серія Педагогічні науки*. Вип. 1. Ніжин, 2024 р. С. 156–168.
6. Парфанович І., Трубавіна І., Турчин-Кукаріна І. Сучасний контент формування професійної компетентності офіцерів поліції з профілактики правопорушень неповнолітніх. *Наукові інновації та передові технології*. № 12(14) (2022). С. 330–343. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/наука/article/view/3071/3084>.
7. Посібник з методики мультидисциплінарного ведення випадку при роботі з безпритульними, бездоглядними неповнолітніми дітьми. *Організація*

«Право на здоров'я» /авт. кол.: Белякова А. В., Боголюбова О. М., Воробйовський О. А. та ін. К. : ТОВ «Стар-98», 2020. 68 с.

8. Соціологічна енциклопедія / Укладач В. Г. Городяненко. К. : Академвитдав, 2008. 456 с.

9. Соціологія: терміни, поняття, персоналії : навч. словник-довідник; за заг. ред. В. М. Пічі. К. : Каревела, Львів: Новий світ-2000», 2002. 480 с.

10. Стельмах Ю., Парфанович І. І. Сутнісне трактування підходів до роботи з внутрішньо переміщеними особами в умовах сьогодення. *Magisterium : збірник статей здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти* / Міністерство освіти і науки України, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. Тернопіль, 2024. С.58–64. URL: <http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/32347/1/Magisteriym.pdf>

11. Технологія роботи з різними категоріями клієнтів центрів соціальних служб для молоді : методичний посібник; за ред. С.В.Толстоухова, О.О.Яременко, О.В.Вакуленко та ін. К.: ДЦССМ, Державний інститут проблем сім'ї та молоді, 2003. 88 с.

12. Stepanenko O., Valentieva T., Parfanovych I., Svoboda I., & Marukhovska-Kartunova O. The effectiveness of the project method in teaching humanitarian disciplines. *Journal of Education and Learning*, 18(3), 2024. P. 1101–1109.

13. Kyrychenko V., Petrochko Z., Necherda V., Parfanovych I., Koropetska O., & Lavrentieva I. Peculiarities of Assertiveness Development and Ways of Socialization of Personality in Adolescence. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*, 13(4), 2022. P. 163–181. URL: <https://doi.org/10.18662/brain/13.4/381>.

14. Yakovytska L., Synyshyna V., Pashko T., Parfanovych I., Kocharian A., & Barinova N. Loneliness Experienced by People with Chemical Addiction: its Characteristics. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*, 13(1), 2022. P. 426–447. URL: <https://doi.org/10.18662/brain/13.1/292>.

15. Objective and subjective risks of professional burnout of a social worker. *Theoretical foundations of pedagogy and education: collective monograph* / Hritchenko T., Loiuk O., – etc. – International Science Group. – Boston : Primedia eLaunch, 2021. 994 p. Available at : DOI - 10.46299/ISG.2021.MONO.PED.III. P. 650–665. URL: <https://isg-konf.com/uk/theoretical-foundations-of-pedagogy-and-education-ua/>

Додаткові:

1. Методологія і методи соціально-педагогічних досліджень : навч.-метод. посібн.; за ред. С. Я. Харченко, Н. С. Кратинів, А. Н. Чиж, В. А. Кратінова. Луганск : Альма-матер, 2011. 216 с.

2. Парфанович І. І. Калаур С., Турчин-Кукаріна І. Діагностика агресивної поведінки підлітків у контексті профілактично-корекційного соціально-педагогічного впливу. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 2022, № 6 (120). С. 25–39.

3. Парфанович І. І. Діагностико-профілактичні технології в організації освіти майбутніх фахівців соціальної сфери. *Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції : «Сучасний стан та перспективи розвитку освіти: теорія, практика, інновації»* [текст] за заг. редакцією Т.В.Новак. Кременець : ВЦ КОГПА ім. Тараса Шевченка, 2024. 145 с. С. 95–101.

Законодавчі й нормативно-правові акти

1. Закон України «Про загальну середню освіту». URL: <http://www.zakon1.rada.gov.ua>.

2. Закон України «Про захист суспільної моралі». *Основні чинні кодекси і закони України*. К. : Махаон, 2023. С. 578–584.
3. Закон України «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей». URL: [http:// www.zakon1.rada.gov.ua](http://www.zakon1.rada.gov.ua).
4. Закон України «Про охорону дитинства». *Збірник нормативно-правових актів у сфері захисту прав дітей*. К. : Дитячий Фонд ООН «ЮНІСЕФ», 2002. С. 20–29.
5. Закон України «Про соціальні послуги». URL: <http://www.zakon1.rada.gov.ua>.
6. Закон України «Про соціальну роботу з дітьми та молоддю». URL: [http:// www.zakon1.rada.gov.ua](http://www.zakon1.rada.gov.ua).
7. Наказ «Про планування діяльності та ведення документації соціальних педагогів, соціальних педагогів по роботі з дітьми-інвалідами системи Міністерства освіти і науки України» : за станом від 28 грудня 2006 р. Міністерство освіти і науки України. Офіційне видання. К., 2006.
8. Наказ «Про Порядок ведення службами у справах дітей обліку дітей, які опинилися в складних життєвих обставинах» : за станом від 29.07.2009 р. Міністерство України у справах сім'ї, молоді та спорту. Офіційне видання. К., 2019.